

Stockholm den 2 juni 2017

Sveriges regering, Sveriges riksdag, EU-kommissionen, EU-parlamentet, SKL

EFNS synpunkter om Förordning om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen (KOM 82016) 479 slutlig)

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

BAKGRUND

Europeiska rådets slutsatser från oktober 2014 fastställer att utsläppen av växthusgaser ska minskas med minst 40 procent inom EU fram till 2030 jämfört med år 1990. Utsläppsmålet ska nås genom reviderade mål i EU:s system för handel med utsläppsrätter och för de sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Rådsslutatserna fastslår dessutom att regelverket för att inkludera sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) ska fastställas innan 2020. Innebörden av Europeiska rådets slutsatser återspeglas i det nationellt fastställda bidrag som EU överlämnade till FN:s ramkonvention om klimatförändringar inför Parisavtalet.

Den 20 juli 2016 presenterade EU-kommissionen ett förslag till förordning som inkluderar växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) som en separat del i EU:s ramverk för klimat och energi till 2030 och om en ändring av förordning nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen (KOM (2016) 479 slutlig)¹. EU-kommissionens förslag utgör tillsammans med EU:s system för handel med utsläppsrätter, och ett förslag till förordning om ansvarsfördelning för utsläppsminskningar i de sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter, genomförandet av EU:s övergripande klimatmål till 2030 och åtagande under Parisavtalet.

¹ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/SV/1-2016-479-SV-F1-1.PDF>

EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG

Utgångspunkten i förordningsförslaget är att varje medlemsstat förbinder sig till att säkra att nettoupptagen i LULUCF-sektorn inte ska minska, eller i de fall nettoutsläpp för sektorn redovisas, att nettoutsläppen inte ska öka. Förändrade utsläpp och upptag bokförs enligt de regler som förordningen innehåller och som är olika för olika marktyper, som exempelvis åkermark eller skogsmark. För att klara åtagandet får medlemsländerna utnyttja flexibiliteter. I de fall en medlemsstat redovisar ett ökat nettoupptag, d.v.s. ett överskott av utsläppsenheter, får dessa överföras till kommande år eller till andra medlemsstater eller i begränsad omfattning användas för att nå målet för de utsläpp som omfattas av ansvarsfördelningsförordningen.

I de fall ett underskott av utsläppsenheter i LULUCF-sektorn redovisas, kan medlemsstaten köpa utsläppsenheter från andra medlemsstater eller överföra utsläppsenheter från den tilldelning som gjorts under ansvarsfördelningsförordningen. Under den andra perioden (2026-2030), kan utsläppsenheter som sparats från den första perioden (2021-2025) utnyttjas.

EFNS – OM BIOEKONOMINS BETYDELSE FÖR REGIONALTILLVÄXT OCH EU:s KLIMAT- OCH MILJÖMÅL

Bioekonomin i Sverige beräknas ha en tillväxtpotential från dagens 5 % av BNP till 10 - 15 % år 2050 och skulle därmed representera ett förädlingsvärde på mellan 500 - 1 000 miljarder kronor. De stora bioekonomiska tillskotten finns i trävaru- och byggsektorn, biodrivmedels- och kemisektorn, och också till viss del i textilsektorn och material(komposit). Det medför högre sysselsättningsgrad som skapas över hela Sverige främst där råvaran finns dvs. i norra Sverige och i glesbygd.

Sverige (och även Finland) är världsledande inom skogsindustriella processer och produkter. Det finns ett gediget kunnande kring hur träd processas till olika produkter såsom plankor, konstruktionsmaterial, massa, papper, förpackningsmaterial, textilier mm. Av vikt för att bioekonomins produkter skall vara långsiktigt hållbara och därmed trovärdiga på marknaden är att skogens värden i form av rekreation och biodiversitet också fortsatt säkerställs. Miljöhänsynen i dagens skogsbruk, FSC-märkning etc. är en styrka för den framväxande svenska bioekonomin.

Skogsnäringen, såväl skogsindustri och skogsbruk, i de fyra nordligaste länen i Sverige sysselsätter idag uppåt 14 000 personer och näringens produktionsvärde uppgår till SEK 61 miljarder. Sektorns betydelse för BRP ökar markant om man även beaktar snickerier och träbyggande samt logistikflöden. I glesbygd är merparten av alla arbetstillfällen kopplat till skogsnäringen. Skogens betydelse för en levande glesbygd är central.

Av den produktiva landarealen i norra Sverige är 97%² täckt av skog av vilken huvuddelen är brukad.

² Norra Sveriges yta är på 222 564 km²; ytan är större än Belgien, Holland, Irland, Tjeckien och Malta tillsammans. Ytan för dessa länder är 221 526 km².

Detta innebär att infrastruktur i form av både vägar och investeringar i skogsmaskiner, logistikflöden m.m. finns på plats. Tillsammans med industrietableringarna skapar detta starka värdekedjor. Skogsindustrin har dessutom ett välfungerande produktionssystem, där bl.a. miljöhänsyn sedan länge integrerats i skogsbruket. På andra ställen i världen med stor tillgång på skog, ex. delar av Ryssland och Kanada, finns inte denna infrastruktur på plats och skogsbruk över stora arealer är därför inte ekonomiskt intressant. Här har norra Sverige en stor konkurrensfördel. Likaså bidrar Norra Sveriges förutsättningar att odla grönmassa till ett hållbart jordbruk och även möjligheter till biomassa för exempelvis biogas.

Skogen är inte bara viktig för jobben och ekonomin, den är en viktig pusselbit för att uppnå våra högt ställda mål på miljöområdet i Sverige och i EU. Skogen är en viktig resurs i det svenska klimatarbetet. Varje år tar skogen upp 50 miljoner ton koldioxid och kompenserar därmed för 83 procent av de svenska utsläppen och bidrar till EU:s gemensamma klimat- och energimål samt Parisavtalet COP21³.

Skogen är en livsviktig naturresurs som skapar förutsättningar för biologisk mångfald och människors välbefinnande och hälsa. Skogens ekosystemtjänster bidrar med nyttor som människor får från naturen som pollinerande insekter, vattenrening, naturlig skadedjursbekämpning eller bildandet av bördig jord för produktion av mat. Därför behöver vi också ha arealer av orörd skog.

EFNS SYNPUNKTER

Den skogsbaserade bioekonomi är ett viktigt utvecklingsområde. EFNS ser stora möjligheter till ökad regional tillväxt samtidigt som stora miljövinster kan uppnås i hela EU. Norra Sverige har stora möjligheter att bli det goda exemplet i EU för hur en utvecklad bioekonomi kan förenas med ekonomisk tillväxt och miljöhänsyn.

- EFNS vill påminna om bioekonomins betydelse och möjligheter för miljön som minskad användning av fossilt material innebär och de stora tillväxtpotentialer som detta kan skapa för norra Sverige. Ett aktivt brukande av skog möjliggör ett ökat upptag av koldioxid vilket tillsammans med utsläppsminskningar från energiproduktion och transporter samt energieffektivisering motverkar klimatförändringen.
- EFNS anser att det är viktigt att bioekonomins framväxt i EU är långsiktig, hållbar och ansvarsfullt där skogens naturvärden och biodiversitet också fortsatt säkerställs i EU.
- EFNS välkomnar EU-kommissionens förslag om LULUCF vilket innebär en målsättning och ett regelverk för utsläpp och upptag från markanvändning och skogsbruk inom EU:s klimat- och energiramverk till 2030 och viktiga delar av EU:s genomförande av Parisavtalet, COP21.

³ Naturvårdsverket: Nationella utsläpp och upptag av växthusgaser 1990-2015: <http://www.naturvardsverket.se/Samar-miljon/Statistik-A-0/Vaxthusgaser-nationella-utslapp-och-upptag-1990-2015/>

- EFNS anser att åtgärder inom LULUCF utformas så att det inte hindrar möjligheter till en långsiktigt ökad och hållbar produktion av bioenergi, livsmedel och fossilsnåla material från jord- och skogsbruket.
- EFNS understryker vikten att medlemsstaterna även i fortsättningen beslutar om hur råvaror från skogen hanteras och motsätter sig införandet av regelverk som innebär begränsningar för medlemsstaterna på hur skogen får användas.
- EFNS anser därmed vad gäller LULUCF-förslaget avseende referensnivån för skogsbruk, och utifrån den osäkerhet som är förknippad kring mätningar med utsläpp och upptag av växthusgaser i LULUCF-sektorn, att regelverket tillåter alla medlemsländer att välja mellan olika, i förordningen fastställda, ansatser för hur referensnivån ska beräknas.
- EFNS anser att det är viktigt att EU har en fortsatt hög klimatambitionsnivå och för att säkerställa ett tillräckligt högt omställningstryck inom ansvarsfördelningen föreslås att de s.k. flexibiliteten i förslaget från LULUCF-sektorn som tillräknas ansvarsfördelningsförordningen minskas från förslagets 280 miljoner ton till högst 140 miljoner ton för att inte skapa ett överskott av utsläppsenheter.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige rapportörmöte i Stockholm, 2 juni 2017

Erik Bergkvist (S) ordförande Europaforum Norra Sverige

Ewa-May Karlsson (C) Region Västerbotten

Harriet Classon (S) Region Västerbotten

Robert Uitto (S) Region Jämtland Härjedalen

Gunnar Hjelm (M) Region Jämtland Härjedalen

Thomas Andersson (C) Region Jämtland Härjedalen

Helena Öhlund (S) Norrbottens kommuner

Anders Josefsson (M) Norrbottens kommuner

Maria Stenberg (S) Norrbottens läns landsting

Erik Lövgren (S) Landstinget Västernorrland

Peder Björk (S) Kommunförbundet Västernorrland

Anders Gäfvert (M) Kommunförbundet Västernorrland